

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

- реалізовувати виховні ресурсипідготовки, що передбачає формування культури «спілкування» з музикою, а також вплив на духовні, моральні, естетичні та інші якості студентів.

Реалізація цих завдань має відбуватися комплексно, протягом усього терміну навчання студентів у ВНЗ.

Серед інших актуальних тенденцій підготовки сучасного викладача виокремлені: необхідність особистісно орієнтованого розширення меж фахових якостей педагога (О.Олексюк); зменшення періоду адаптації студентів до умов роботи в школі (Т.Танько); поліпшення вокальної та інструментальної готовності вчителя тощо.

Визначено низку проблемних аспектів у музичній підготовці майбутніх вчителів початкових класів. Як констатує В.Мішедченко, на сьогодні така підготовка являє собою сукупність ізольованих одна від одної ланок. Внаслідок студенти часто не реалізують спеціальні знання та навички через слабе володіння методами музичної освіти й конструювання уроку музики [2, с. 36].

Потребує посиленої уваги мовленнєва підготовка вчителя, оскільки для багатьох педагогів суттєву складність являє, наприклад, вербальна трактовка музичного твору. Як констатує С.Шип, учителі нерідко почуваються безпорадними у вирішенні завдань словесної інтерпретації музики, вдаючись до «частування» юних слухачів «неапетитною» та малокорисною інформацією суто теоретичного характеру, що грубо пов'язується з назвою та програмою твору. Натомість під час інтерпретації змісту музики слід звертатися до індивідуального досвіду кожного слухача, його особистих образів уявлення, асоціацій, почуттів, мотивів, цінностей тощо [4, с. 8-9].

Інша проблема пов'язана з упровадженням у навчальний процес підручників музичного мистецтва, ефективність використання яких суттєво залежить від майстерності педагога. Як свідчить практика, учитель часто виявляється недостатньо підготовленим до роботи з підручником нового типу, тому вельми часто доводиться спостерігати або відверте перебільшення функціонального значення підручника, або зведення його ролі лише до функцій пісенника.

Актуальною проблемою є підготовка студентів до забезпечення комплексного формування усіх складових музичної культури школяра. Анкетування 327 вчителів початкових класів м. Сум свідчить, що найбільші сподівання педагогів пов'язані з впливом музичної освіти на естетичне й емоційне виховання, наступними за рейтингом ідуть загальнокультурний і творчий напрями, потім – загальнонавчальний і мотиваційний. Значно меншу роль відведено моральному та розумовому вихованню школярів засобами музики.

Отже, уроки музичного мистецтва (як і музична освіта) часто не розглядаються учителями-класоводами як осередки та засоби цілісного розвитку й виховання особистості. Тому, незважаючи на властиву кожній дитині вроджену потребу в спілкуванні з музикою, далеко не кожний учитель прагне побудувати навчально-виховний процес з орієнтацією на планомірний розвиток природних задатків і новоутворень школяра.

Вважаємо, що музично-педагогічному вдосконаленню вчителя сприятиме введення до змісту навчальних планів педагогічних ВНЗ спецкурсу «Основи формування музичної культури школярів» [1, с. 476-477]. Оволодіння змістом спецкурсу сприятиме як теоретичній підготовці вчителя до реалізації культуротворчих функцій музичної освіти, так і практичному формуванню музичної культури школярів у загальноосвітніх навчальних закладах.

Література

1. Лобова О.В. Формування основ музичної культури молодших школярів: теорія та практика : [Монографія] / Ольга Лобова. – Суми : ВВП «Мрія» ТОВ, 2010. – 516 с.
2. Мішедченко В.В. Формування музично-педагогічної культури майбутніх учителів початкових класів і музики: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Мішедченко Валентина Василівна. – К., 2002. – 181 с.
3. Падалка Г.М. Учитель, музика, діти / Г. Падалка. – К. : Муз. Україна, 1982. – 144 с.
4. Шип С. Як передати словами зміст музики? / Сергій Шип // Мистецтво та освіта. – 2001. – № 2. – С. 8-12.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКО-ЗАКОНОДАВЧОМУ КОНТЕКСТІ

Марусинець М. М.

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Україна

Від'ємною особливістю системи освіти більшості європейських країн є вертикальна диверсифікація (багатогалузевість). Особливий вияв вона має на середньому і старшому рівнях середньої школи – паралельна структура різних типів шкіл, які пропонують різноманітні навчальні послуги. Зазначене не тільки забезпечує відповідність цих навчальних закладів культурним запитам

громади, а й впливає на процес підготовки вчителів, яких готують у різних закладах освіти для різних типів шкіл. Модель підготовки вчителя ґрунтується на принципах, визначених Європейською Комісією з питань освіти. Вкажемо на них: вчитель повинен мати вищу освіту, тобто мати можливість продовжити навчання на вищому рівні для розвитку своїх педагогічних компетенцій і професійного розвитку; навчання упродовж усього життя – повинен вдосконалювати свої знання на місцевому, регіональному і національному рівнях; мобільність – право на виїзди до інших країн з метою підвищення свого професійного рівня; партнерство – навчальні заклади з підготовки вчителів мають тісно співпрацювати зі школами, з освітніми установами та різними організаціями. Крім того, вчителі повинні бути заохочені до наукових досліджень [2].

Означені принципи, зорієнтовані Європейською освітньою комісією на розвиток і формування трьох ключових орієнтирів: пізнання себе, іншої людини і суспільства. Учитель повинен вміти застосовувати в навчальному процесі нові знання, аналізувати та передавати їх учням, використовуючи нові технології. До того ж, професія вчителя вимагає толерантного ставлення, щоденного розвитку потенціалу кожного учня; відповіді на поставлені учнями питання; працювати в суспільстві і для суспільства; допомагати учням зрозуміти важливість навчання протягом усього життя; сприяти мобільності та співпраці в Європі, а також виказувати повагу та розуміння до інших культур [2].

Визначені принципи та моделі покладені в основу двох моделей – паралельної та поетапної (послідовної). Паралельна модель передбачає, що студент – майбутній учитель – водночас набуває загальні знання і педагогічну підготовку, а поетапна – студент – майбутній учитель на першому етапі отримує загальні знання, на другому – педагогічну підготовку.

У більшості країн ЄС застосовується паралельна модель, за винятком Ірландії, Португалії та Великобританії [1]. Зауважимо, що підготовка майбутніх фахівців у галузі педагогічної освіти останнім часом набуває все більшої ваги в контексті розширення діапазону її функціональних обов'язків та автономії. Так, у країнах Естонії, Ісландії, Литви, Іспанії і Словенії, учитель отримав самостійність у викладанні дисципліни ще у 90-х рр. XX ст. у Фінляндії з 80-ті рр. XX ст.). Тенденція до збільшення автономії інших європейських країнах спостерігається з 2000 рр., коли в Італії уряд представив єдині централізовані рекомендації. У Бельгії введена раніше автономія була обмежена, як це сталося в Нідерландах, Великобританії та Угорщині.

Про те, що вищим навчальним закладам необхідно надати статус автономії у підготовці майбутніх вчителів йшлося на 35 сесії ЮНЕСКО у серпні 1975 р. Таке нововведення її представництво мотивувало тим, що не можливо надати майбутньому вчителю всі необхідні для його професійної діяльності знання та уміння через: постійне оновлення і розвиток загальних і педагогічних знань; змінам, що відбуваються в педагогічних системах, а також зростанням творчого характеру педагогічної діяльності. Саме тому початкова підготовка до професії повинна розглядатись у процесі безперервної педагогічної освіти вчителів, як перша фундаментальна стадія.

Названі чинники покладені в основу сучасної концепції неперервної педагогічної освіти європейських країн і має такий вигляд: – початкова фундаментальна педагогічна освіта забезпечується у стінах педагогічних коледжів, інститутів або університетів, при цьому в усіх країнах на сучасному етапі яскраво простежується тенденція переходу на університетську педагогічну освіту; – період адаптації та становлення професійної діяльності молодого вчителя під керівництвом досвідчених учителів школи, що триває від одного до трьох років; – підвищення кваліфікації працюючих учителів відбувається на короткочасних і довготривалих курсах, що відбувається в ВНЗ, спеціальних закладах підвищення або удосконалення кваліфікації, учительських центрах і школах.

Література

1. Mierzwa J. Podstawy traktatowe polityki edukacyjnej Unii Europejskiej – ich ewolucja i perspektywy / J. Mierzwa // Zeszyty Naukowe Zakładu Europeistyki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. – 2006. – Nr 1. – S. 16-25 7.
2. Sielatycki M. Kompetencje nauczyciela w Unii Europejskiej [w:] K. Sujak – Lesz (red.) Kształcenie nauczycieli w szkole wyższej. Wybrane zagadnienia, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tczew.edu.pl/index.php?id=27,222,0,0,1,0>

ОСНОВНІ ВІХИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕФЛЕКСІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

Марусинець М. М.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Україна

У педагогічних дослідженнях феномен «рефлексія» є об'єктом активної уваги вчених у кількох аспектах: як механізм усвідомлення педагогічної діяльності, як засіб посилення педагогічного впливу на виховання, як ресурс оволодіння педагогічною майстерністю, побудови педагогічної